

POLITIKA UPRAVLJANJA EMISIJAMA		Strana: 1 od 5
Broj protokola: 06-24-11-2320-0/26	JAVANA UPOTREBA	

On-line kopija ovog dokumenta na Intranetu je kontrolirana i odobrena za upotrebu. Štampani dokument sa Intraneta služi samo za informaciju.

U ovom dokumentu sve strane imaju istu reviziju!

0	17.09.2026.	Maja Dizdarević <i>Maja</i>	Elma Bašić <i>Elma</i>	Usvojeno na 33. sednici Uprave Dino Selimović <i>Dino</i>	1. Izdanje
Rev	Datum	Izradio (Ime, Potpis)	Verifikovao (Ime, Potpis)	Odobrio (Ime, Potpis)	Status
REVIZIJE DOKUMENTA					

Izmjene u ovoj reviziji su označene vertikalnom linijom na vanjskoj margini.

POLITIKA UPRAVLJANJA EMISIJAMA		Strana: 2 od 5
Broj protokola:	JAVANA UPOTREBA	

SADRŽAJ:

1.	SVRHA I CILJ	3
2.	PODRUČJE PRIMJENE	3
3.	REFERENTNI DOKUMENTI	3
4.	DEFINICIJE I SKRAĆENICE	3
5.	ODGOVORNOSTI I NADLEŽNOSTI	3
6.	UPRAVLJANJE EMISIJAMA STAKLENIČKIH PLINOVA	4
6.1.	Cilj smanjenja emisija	4
6.2.	Praćenje ostvarenja cilja	4
6.3.	Mjere za smanjenje emisija	5
7.	DALJNJA DOKUMENTACIJA	5
8.	PRILOZI	5
9.	ZAPISI	5
10.	OPIS REVIZIJA	5

POLITIKA UPRAVLJANJA EMISIJAMA

Strana:
3 od 5

Broj protokola:

JAVANA UPOTREBA

1. SVRHA I CILJ

Svrha ove politike je definirati principe, odgovornosti i ciljeve za upravljanje emisijama stakleničkih plinova u J.P. Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o., u skladu s opredjeljenjem Društva i zahtjevima Airport Carbon Accreditation programa za Level 2 – Reduction. Politika predstavlja okvir za smanjenje emisija, poboljšanje energetske efikasnosti i integraciju klimatskih aspekata u poslovanje i razvoj aerodroma.

Društvo je opredijeljeno za sistemsko praćenje globalnih kretanja u oblasti klimatskih promjena, identifikaciju aspekata koji mogu uticati na aerodromske operacije, upravljanje vlastitim emisijama stakleničkih plinova i provođenje organizacionih, tehničkih i tehnoloških mjera usmjerenih na smanjenje emisija.

2. PODRUČJE PRIMJENE

Ova politika primjenjuje se na sve organizacione jedinice, aktivnosti, procese, objekte, infrastrukturu i opremu kojima upravlja Društvo, a koji generiraju direktne i indirektno emisije stakleničkih plinova.

Politika obuhvata:

- Scope 1 emisije (direktne emisije iz izvora u vlasništvu ili pod kontrolom Društva);
- Scope 2 emisije (indirektne emisije nastale potrošnjom kupljene električne energije, grijanja ili hlađenja).

3. REFERENTNI DOKUMENTI

- ISO 14001:2015 Environmental Management Systems
- Airport Carbon Accreditation Programme Requirements – Level 2 Reduction
- Politika okolinskog upravljanja
- Interna metodologija za obračun emisija stakleničkih plinova
- Politika upravljanja energijom – temperaturni režimi na MAS

4. DEFINICIJE I SKRAĆENICE

- GHG (Greenhouse Gases) - staklenički plinovi
- CO₂e (Carbon Dioxide Equivalent) - ekvivalent ugljen-dioksida koji omogućava iskazivanje različitih stakleničkih plinova kroz jedinstvenu mjernu jedinicu
- Scope 1 emisije - direktne emisije iz izvora kojima Društvo upravlja ili koje posjeduje
- Scope 2 emisije - indirektno emisije povezane s kupljenom električnom energijom, grijanjem ili hlađenjem
- Emisijski intenzitet - količina emisija stakleničkih plinova izražena kao kgCO₂e po putniku (kgCO₂e/pax)
- Pax - broj putnika opsluženih na aerodromu tokom izvještajnog perioda.

5. ODGOVORNOSTI I NADLEŽNOSTI

Uprava Društva odobrava Politiku upravljanja emisijama, osigurava potrebne resurse za njenu implementaciju i prati ostvarenje uspostavljenih ciljeva.

Menadžer okoliša i energetski menadžer odgovorni su za koordinaciju aktivnosti vezanih za prikupljanje podataka, obračun emisija, praćenje pokazatelja, izvještavanje o rezultatima i predlaganje mjera za unapređenje.

Rukovodioci organizacionih jedinica odgovorni su za provođenje mjera smanjenja emisija unutar svojih područja odgovornosti, za dostavljanje relevantnih podataka i za upoznavanje zaposlenika sa zahtjevima ove Politike.

Svi zaposlenici dužni su racionalno koristiti energiju i resurse te podržavati aktivnosti koje doprinose smanjenju emisija.

POLITIKA UPRAVLJANJA EMISIJAMA		Strana: 4 od 5
Broj protokola:	JAVANA UPOTREBA	

6. UPRAVLJANJE EMISIJAMA STAKLENIČKIH PLINOVA

Međunarodni aerodrom Sarajevo prepoznaje klimatske promjene kao jedan od značajnih okolišnih izazova te se obavezuje da će:

- pratiti i analizirati vlastite emisije stakleničkih plinova;
- kontinuirano unapređivati energetske efikasnosti objekata i opreme;
- koristiti obnovljive izvore energije gdje je tehnički i ekonomski opravdano;
- uvoditi energetske efikasne rješenja kroz planirane investicije i racionalno koristiti energiju u svakodnevnim aktivnostima;
- pri planiranju novih investicija, projekata, nabavki i tehničkih rješenja razmatrati njihov uticaj na emisije CO₂ i mogućnosti za smanjenje potrošnje energije i goriva;
- primjenjivati savremena tehnička i organizaciona rješenja za smanjenje emisija;
- razvijati svijest zaposlenih o važnosti smanjenja emisija stakleničkih plinova.

6.1. Cilj smanjenja emisija

Društvo uspostavlja i primjenjuje sistem upravljanja energijom s ciljem kontinuiranog praćenja, analize i optimizacije potrošnje energenata i električne energije. Upravljanje energijom provodi se kroz definirane procedure, energetske monitoring, primjenu odgovarajućih temperaturnih režima, identifikaciju mogućnosti za poboljšanje energetske efikasnosti te provođenje organizacionih, tehničkih i investicionih mjera koje doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova.

Društvo uspostavlja sljedeći službeni cilj smanjenja emisijskog intenziteta:

Element cilja	Vrijednost
Odabrani cilj	35% smanjenje intenziteta Scope 1 i Scope 2 emisija
Vrsta cilja	Intenzitetski cilj (kgCO ₂ e/pax)
Bazna godina	2022
Bazna vrijednost	1,59 kgCO ₂ e/pax
Ciljna godina	2035
Ciljna vrijednost	1,03 kgCO ₂ e/pax

Društvo se obavezuje da će do 2035. godine smanjiti emisijski intenzitet Scope 1 i Scope 2 emisija za 35% u odnosu na baznu 2022. godinu, odnosno sa 1,59 kgCO₂e/pax na 1,03 kgCO₂e/pax. Cilj je definisan kao intenzitetski cilj, jer značajan rast obima aerodromskih aktivnosti čini emisijski intenzitet reprezentativnijim pokazateljem operativne efikasnosti od apsolutnih emisija posmatranih izolovano.

U periodu od 2022. do 2025. godine broj putnika povećan je sa 1.377.348 na 2.226.692. Zbog takvog rasta, praćenje emisija po putniku omogućava realnije sagledavanje napretka u smanjenju uticaja poslovanja na klimatske promjene.

6.2. Praćenje ostvarenja cilja

Ostvarenje cilja prati se najmanje jednom godišnje kroz sljedeće pokazatelje i aktivnosti:

Rb.	Aktivnost / pokazatelj	Način praćenja
1.	Potrošnja energenata i električne energije	Prikupljanje i provjera godišnjih podataka o potrošnji
2.	Scope 1 i Scope 2 emisije	Godišnji obračun emisija prema usvojenoj metodologiji
3.	Emisijski intenzitet	Obračun kgCO ₂ e/pax na osnovu emisija i broja putnika
4.	Trend napretka prema ciljnoj vrijednosti	Poređenje sa baznom vrijednošću, referentnim prosjekom i ciljnom vrijednošću za 2035.
5.	Izveštavanje	Godišnje izveštavanje o rezultatima i potrebi za dodatnim mjerama

POLITIKA UPRAVLJANJA EMISIJAMA

Strana:
5 od 5

Broj protokola:

JAVANA UPOTREBA

Usporedbom relativnih emisija iz opsega 1 i 2 za 2025. godinu s trogodišnjim prosjekom za razdoblje 2022.–2024. utvrđeno je smanjenje intenziteta emisija s prosječnih 2,15 na 2,13 kgCO₂e/pax, odnosno za približno 1 %.

Po potrebi će se definisati dodatne mjere i akcioni planovi radi osiguranja ostvarenja cilja do 2035. godine.

Ostvarenje cilja podržava se planiranim mjerama smanjenja emisija i operativnim unapređenjima, uključujući izgradnju fotonaponske elektrane snage približno 800 kW, zamjenu halogene AGL/PAPI/rubne i druge rasvjete LED rješenjima, uvođenje internog sistema mjerenja i praćenja potrošnje energije te nastavak elektrifikacije GSE opreme.

6.3. Mjere za smanjenje emisija

Mjere za smanjenje emisija stakleničkih plinova mogu uključivati tehnička, organizaciona i operativna unapređenja, kao što su:

- zamjena postojeće rasvjete LED tehnologijom i primjena energetske efikasne sistema rasvjete;
- energetska optimizacija objekata, sistema grijanja, hlađenja, ventilacije i druge tehničke opreme;
- instalacija fotonaponske elektrane i korištenje obnovljivih izvora energije, gdje je tehnički i ekonomski izvodivo;
- postepena elektrifikacija GSE opreme i vozila, odnosno primjena opreme i vozila s nižim emisijama;
- uvođenje i širenje infrastrukture za punjenje električnih vozila;
- optimizacija korištenja opreme i smanjenje nepotrebnog rada motora i opreme u praznom hodu na platformi, ispred Putničkog terminala i na drugim osjetljivim lokacijama, osim u slučajevima kada je rad motora neophodan iz sigurnosnih, tehničkih ili operativnih razloga;
- smanjenje potrošnje goriva kroz efikasnije operativne i tehničke procedure;
- digitalizacija procesa radi smanjenja nepotrebne potrošnje resursa;
- redovni energetske pregledi, analize i identifikacija novih prilika za smanjenje emisija.

Konkretni aktivnosti, prioriteti, rokovi, odgovornosti, potrebni resursi i pokazatelji praćenja detaljno se razrađuju kroz Plan upravljanja ugljikom i povezane planske dokumente.

7. DALJNJA DOKUMENTACIJA

– Nema.

8. PRILOZI

– Nema.

9. ZAPISI

– Nema.

10. OPIS REVIZIJA

Revizija	Datum revizije	Opis izmjena	Izmjene po zahtjevu i datum primjene dokumenta
0	17.09.2026.	-	Prvo izdanje Ovaj dokument primjenjuje se od dana: <i>07.10.2026</i>